

Skab nytte på dine 4 pct. ikke-produktive arealer

Alle danske landmænd skal som en del af landbrugsstøtteordningen udtage 4 procent af jorden til biodiversitetsfremmende formål. Det kan gøres på forskellig vis, men hvis tiltaget reelt skal fremme biodiversiteten i og omkring markerne, skal man tage udgangspunkt i de aktuelle forhold på bedriften og i lokalområdet og følge anbefalingerne i denne oversigt. Foto: Bent Rasmussen

Hvis der er få permanente græsarealer i lokalområdet

Er der områder med §3-beskyttet natur eller andre miljøfølsomme arealer på bedriften, bør de 4 procent areal placeres langs disse. På den måde beskytter udtagningen den værdifulde natur, og de beskyttede arter vil med tiden kunne sprede sig. Sekundært kan udtaget areal etableres med flerårigt plantedække i markhjørner og -kiler samt tørre og våde dele.

Plantedække: Naturlig fremspiring fra frøbanken er at foretrække; ved risiko for stor bestand af kvik og tidsler kan der udsås en blanding af grove græsarter eventuelt tilsat lancetvejbred, røllike, kællingetand m.m. Undgå kraftigt voksende kløverarter, da arealet ønskes næringsfattigt.

Pleje: Arealet anmeldes som **slåningsbrak**, og den årlige afslåning foretages i april.

Hvis der er få faste landskabselementer i lokalområdet

A. Småbiotoper

Urørte arealer er nødvendige for at skabe stabile levesteder for et bredt udsnit af agerlandsarterne. Blivende biotoper kan derfor etableres i udtagne hjørner, kiler, tørre og våde pletter.

Plantedække: Plantedækket etableres med en tuegræsblanding bestående af hundegræs, timothe og strandsvingel for at opnå den rette stabile tilstand. Tilføj evt. lidt kællingetand og cikorie. 10-40 procent af arealet tilplantes med grupper af buske eller lave træer som hunderose, slåen, hyld, hvidtjørn og gråpil.

Pleje: Arealet anmeldes som **småbiotop**, hvilket medfører, at der ikke er krav til aktivitet på arealet.

B. Fodposer og insektvolde

En anden løsning er 2-3 meter brede fodposer langs eksisterende markkanter eller 3-4 meter brede, linjeformede opdelinger af større marker. Indsatsen er effektiv, fordi den skaber et øget randareal i overgangen mellem mark og landskabselement. Fungerer primært som rede- og overvintringssted for især biller og bier. Opdeling af marker etableres som en sammenpløjet, 50 cm høj insektvold/billebanke 75-150 meter fra eksisterende markkant.

Plantedække: Så tuegræsser som beskrevet i A. Effekten af markopdeling kan forbedres ved for hver 30-50 meter at plante enkelte lave træer eller små grupper af hunderose, slåen, hyld, hvidtjørn og gråpil.

Pleje: Linjeformede udtagninger anmeldes som **småbiotop** for at holde dem uforstyrrede. Ved problemer med tidsler eller andet rodukruddt slås vegetationen flere gange i første vækstår, til tuegræsserne vinder kampen.

Hvis du har få marker med enårige ukrudtsarter

Enårigt ukrudt er grundlaget for agerlandets fødekæde. Der er brug for lysåbne arealer med blomstrende urter i form af hanekro, pileurt og lignende pionerplanter. Økologiske planteavlssædskeer har ofte sådanne lysåbne arealer, men på kvægejendomme med meget græs kan der mangle blomstrende og frøbærende planter. Arealer med blomster og frøbærende planter placeres bedst i hjørner, kiler, tørre og våde pletter, men kan også etableres i foragre eller som 3-6 meter brede striber langs insektvolde og fodposer. Natureffekten er afgrænset til sommermånederne, og arealerne skal nyetableres hvert år for at opnå den ønskede effekt.

Plantedække: Arealerne etableres optimalt fra sidste års stubmark med naturlig fremspiring fra jordens frøbank og anmeldes som **slåningsbrak**. Alternativt anmeldes arealet som **blomsterbrak** og etableres med en simpel blanding af f.eks. boghvede og olieør med 30 kg vårbyg som dæksæd. For at sikre etableringen af de rigtige ukrudtsarter sås i et veletableret såbed og gerne i næringsfattig jord.

Kontakt

Bent Rasmussen
beor@icoel.dk; 6143 5129

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug